

ŽABÍ PRINC A ŽELEZNÝ HEINRICH

nemecká rozprávka

Za dávnych čias, keď sa želania ľuďom ešte splňali, žil kráľ, ktorý mal utešené dcéry. Pekné boli všetky, ale najkrajšia bola predsa len najmladšia. Bola taká krásna, že ešte aj slnko, čo už naozaj všeličo videlo, zakaždým zastalo v úžase, keď jej do tváre pozrelo.

Neďaleko kráľovského zámku stál veľký temný les a v tom lese pod starou lipou bola studňa. V letných horúčavách chodievala princezná do lesa a rada sedávala na kraji chladnej studne. Keď mala dlhú chvíľu, hrávala sa so zlatou guľou, vyhadzovala ju do výšky a chytala ju. Bola to jej najmilšia hračka.

Ale čo sa raz nestalo! Zlatá guľa nepadla do zdvihnutých princezniných rúčok, odrazila sa od zeme a kotúľala sa rovno do vody. Princezná pozerala za ňou, no guľa sa jej pred očami stratila. A studňa bola hlboká, taká hlboká, že hádam ani dna nemala. Princezná sa rozplakala, plakala čoraz ľútostivejšie a nevedela sa zastaviť. Ako tak žalostila, ozval sa nejaký hlas:

– Čo ti je, princezná? Nariekaš tu, že by sa aj kameň nad tebou zľutoval.

Obzerala sa za hlasom a tu uvidela žabiaka, ktorý vytrčal z vody netrebnú škaredú hlavu.

– Ach, to si ty, starý čvachtoš! – povedala. – Plačem pre zlatú guľu, čo mi spadla do studne.

– Upokoj sa a nenariekaj už, – povedal jej žabiak. – Pomôžem ti, ale povedz, čo mi dáš, ak ti hračku z vody vyberiem.

– Všetko, čo si zažiadaš, milý žabiak, – sľubovala princezná. – Dám ti šaty, perly a drahé kamene, ba aj zlatú korunu, čo mám na hlave.

– Tvoje šaty, perly a drahé kamene, ani tvoju korunu nepotrebujem. Rád by som bol, keby si si ma obľúbila, keby som bol tvojím druhom a kamarátom, ktorý by sedával s tebou pri stole, jedával z tvojho zlatého tanierika, píjal z tvojej čaše a spával v tvojej postielke. Ak mi toto všetko sľúbiš, zídem do studne a vynesiem ti z vody zlatú guľu, – odpovedal jej žabiak.

– Dobre, dobre, – povedala princezná, – sľubujem ti všetko, čo chceš, len mi dones guľu.

Neveľmi dbala princezná na táranie akéhosi žabiaka, ktorý sedí vo vode so seberovnými a kváka a nemôže byť teda kamarátom nijakému človeku.

Žabiak sa potešil princezninmu sľubu, vopchal hlavu do vody a ponoril sa na dno. O chvíľu sa znova zjavil nad vodou s guľou v papuli. Hodil ju do trávy. Princezná, celá natešená, zodvihla obľúbenú hračku a bežala preč.

– Počkaj, počkaj, volal za ňou žabiak, – vezmi aj mňa, veď ja neviem tak utekať ako ty.

Darmo však vykrikoval svoje kvak-kvak. Princezná, akoby ho nepočula, náhlila sa domov a celkom zabudla na chudáka žabiaka aj na svoj sľub.

Na druhý deň sedela princezná s kráľom, sestrami a ostatnými dvoranmi za stolom a jedla zo zlatého tanierika. A tu tľap-čľap, tľap-čľap, lezie voľačo hore mramorovými schodmi. Keď to došlo až hore, zaklopalo na dvere a volá:

– Princezná, ty najmladšia, otvorže mi! Zvedavá princezná beží k dverám. Otvorí ich a pred dverami sedí žabiak! Dvere chytro priplesla a celá vystrašená si znova sadla za stôl. Kráľ, pravdaže, zbadal, ako mocne jej srdce búcha, a spýtal sa:

– Dieťa moje, čoho si sa naľakala, stojí vari pred dverami obor a chce ťa uniesť?

– Ale nie, – odpovedala princezná, – nie je to obor, ale mrzký žabiak.

– A čo chce od teba?

– Ach, otecko, keď som včera sedela v lese pri studni a hrala som sa, padla mi do vody zlatá guľa. Veľmi som plakala, tak mi ju žabiak vyniesol z vody. Nedal sa odbiť, kým som mu nesľúbila, že sa budem s ním kamarátiť. Ale ja som ani trocha neverila, že môže výjsť z vody. Teraz sedí pred dverami a pýta sa dnu.

Vtom klope niekto druhý raz a volá:

– Princeznička najmladšia,

otvorže mi dvierka,

čo si včera sľúbila,

to mi vyplň dneska.

– Čo si sľúbila, musíš dodržať. Tak choď a otvor mu, – prikázal dcére kráľ.

Keď princezná otvorila dvere, skočil žabiak dnu a skackal jej za päťami až ku stoličke. Tam zastal a volal:

– Vezmi ma k sebe. Princezná sa vzpierala, ale kráľ jej prikázal, aby ho zodvihla. Keď bol žabiak na stoličke, pýtal sa na stôl, a keď tam už sedel, povedal:

– A teraz potisni ku mne zlatý tanierik, aby sme mohli spolu jesť.

Princezná počúvla, ale navidomoči nerada. Žabiak sa dal s chuťou do jedla, no princezná prehŕtala len nasilu. Napokon žabiak povedal:

– Najedol som sa do sýtosti a ustal som. Teraz ma vezmi do svojej komôrky, rozostel' hodvábnu postielku, uložíme sa spať.

Princeznej bolo do plaču. Studený žabiak sa jej protivil, nežiadalo sa jej ani dotknúť sa ho, nie to spať s ním v peknej čistej postielke! No kráľ sa nazlostil a hrešil ju:

– Nesvedčí sa opovrhovať niekým, kto ti v tvrdzi pomohol.

Princezná chytila teda žabiaka do dvoch prstov, vyniesla ho do komôrky a položila do kúta. Keď už ležala v posteli, priliezol k nej a hovorí:

– Ustatý som a chcem spať na takom mäkkom ako ty. Vezmi ma k sebe, lebo ináč to poviem otcovi.

Jeho slová princeznú tak rozzúrili, že ho chytila a z celej sily šmarila o stenu:

– Teraz mi už hádam dáš pokoj, ty odporný žabiak!

No keď dopadol na zem, nebol to už žabiak, ale kráľovský syn s peknými a láskavými očami. A stal sa jej druhom a manželom, ako si to želal aj jej otec.

Princ jej porozprával o tom, ako ho zlá bosorka zakliala, a nik iný ho nemohol vyslobodiť zo studne iba ona. Aj to jej povedal, že zajtra odídu spolu do jeho kráľovstva. Potom zaspali. Na druhý deň ráno, keď ich slnko zobudilo, zastal pred zámkom koč. Ťahalo ho osem bielych koní zapriahnutých do zlatých reťazí a s bielymi pštosími perami na hlavách.

Na kozlíku sedel sluha mladého kráľa verný Heinrich. Heinrichovo srdce sa veľmi zarmútilo, keď bosorka premenila jeho pána na žabiaka. Tak sa trápil, že si dal srdce okuť troma železnými obručami, aby sa mu od bolesti a od žiaľu nerozskočilo. Koč mal odviezť mladý pár do princovej ríše. Verný Heinrich usadil obidvoch do koča a sám si sadol na kozlík, natešený, že sa všetko tak dobre skončilo.

Keď prešli kus cesty, začul princ nejaký pukot, akoby sa pod nimi voľačo lámalo. Obrátil sa a povedal:

– Počúvaj, Heinrich, aha, voz sa láme!

– Ach, nie, nie, pane, my dobrý voz máme.

To len obruč spadla z neho,
z môjho srdca strápeného.

Ved' kto by horko nezaplakal,
keď princ sa zmenil na žabiaka!

Ešte po dva razy niečo puklo a princ si vždy myslel, že sa im voz láme. Ale boli to len ďalšie obruče, čo padali zo srdca verného Heinricha, spokojného, že je princ zase slobodný.

z knihy:

Kráľ Drozdia Brada

Napísali Jacob a Wilhelm Grimmovci, preložila Margita Príbusová, ilustrovala Ľuba Končeková-Veselá.

Bratislava: Mladé letá 1989, s. 189 – 192.